

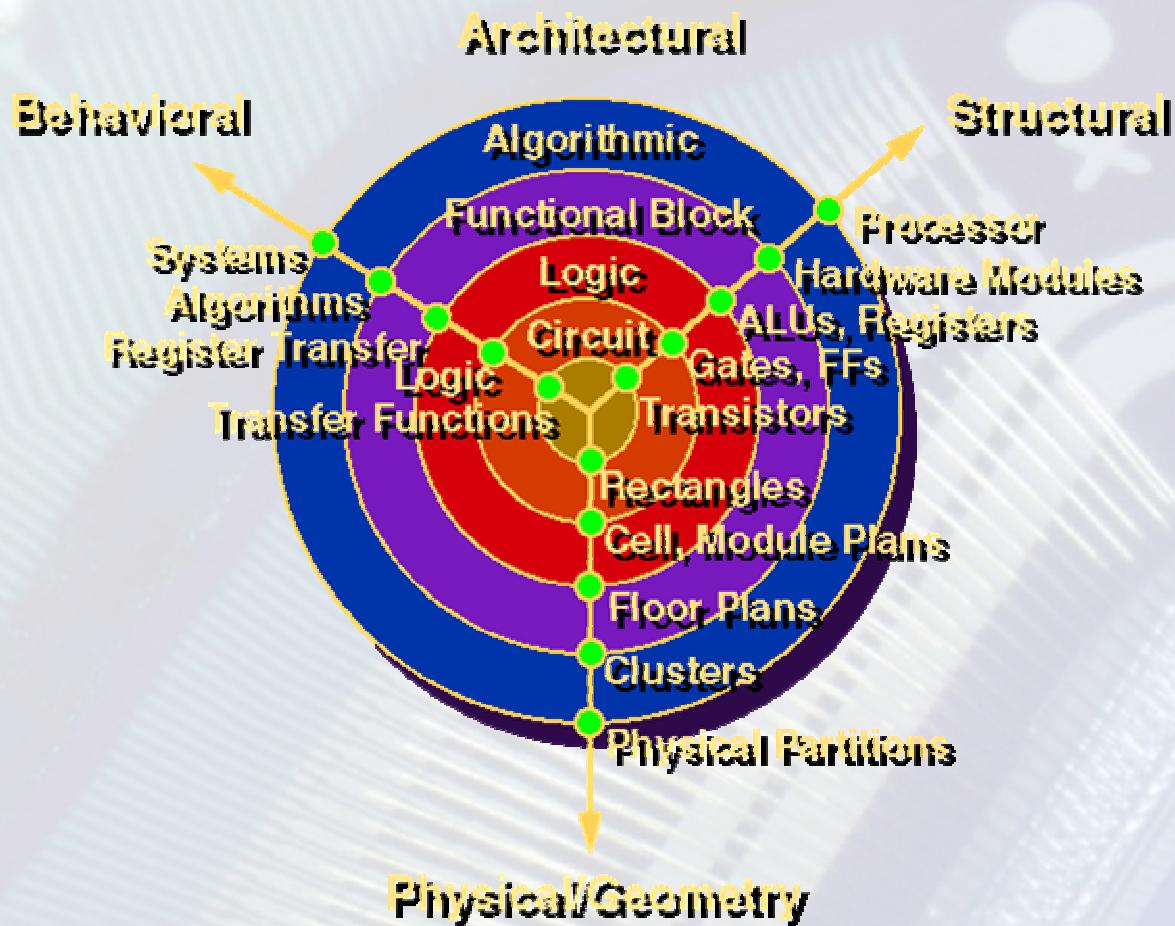
**BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
VILLAMOSMÉRNÖKI ÉS INFORMATIKAI KAR
MÉRÉSTECHNIKA ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZEREK TANSZÉK**

Digitális rendszerek tervezése FPGA áramkörökkel

**Fehér Béla
Szántó Péter, Lazányi János, Raikovich Tamás
BME MIT
FPGA laboratórium**

Rendszer leírási módszerek

- Gajski – Kuhn féle Y diagram

Rendszerspecifikáció

- Felhasználói/piaci igények alapján

Specifikáció finomítása

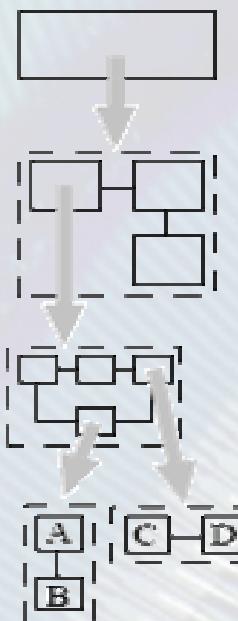
- **Felhasználói specifikáció**
 - Általában szöveges formában
 - Jellemzően nem műszaki paraméterek
- **Előzetes rendszerterv**
 - Követelmények lefordítása
 - Főbb paraméterek meghatározása
- **Funkcionális rendszerterv**
 - Globális döntések a megvalósításról
 - Modul funkciók specifikálása
- **Logikai tervezés**

Hierarchikus tervezési módszerek

- Felülről lefelé (top-down)

Level:

System

Modules

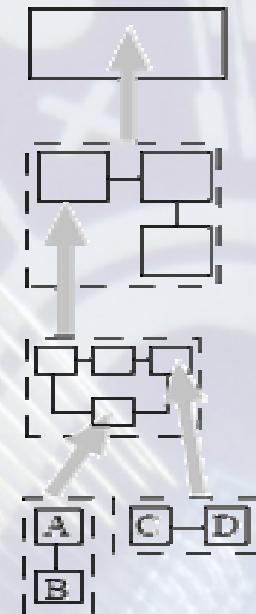
Gates and
flip-flops

Transistors

- Léteznek a kívánt típusú komponensek?

- Alulról felfelé (bottom-up)

Top level

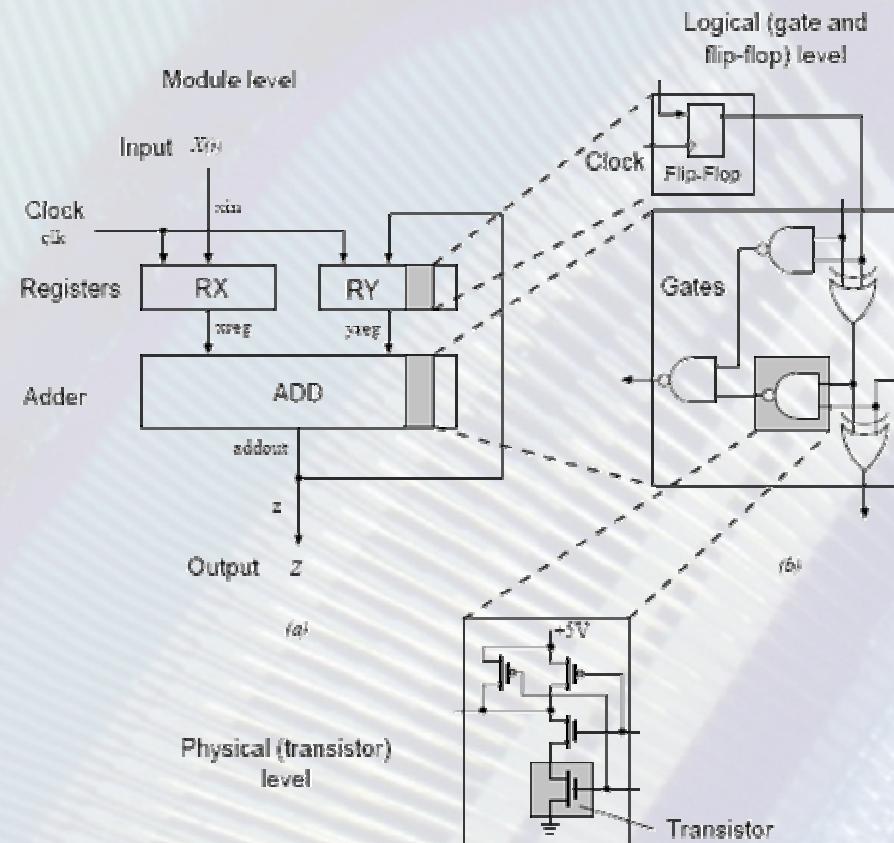

Bottom level

- Megfelel a rendszer a specifikációnak?

Tervezési szintek

- A hierarchikus szintek szétválaszthatók
- Gyakran egyedi tervezési megközelítést igényelnek

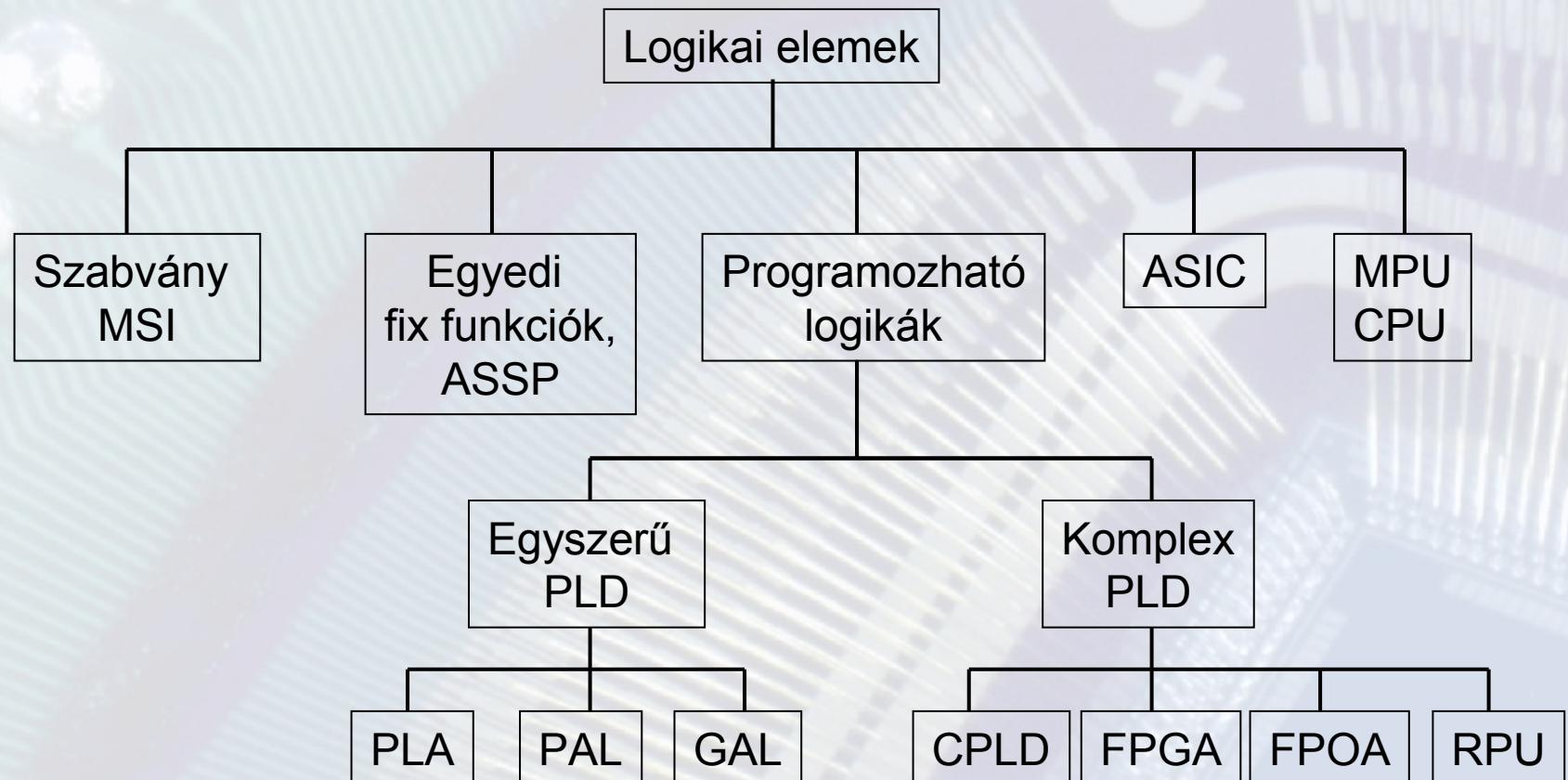

FPGA technológia előnyei

- Az eszköz hardver szinten programozható
 - A MIT ↔ HOGYAN több iterációban is elemezhető
- Általában a felülről-lefelé haladó tervezési módszertant választjuk
 - DE vetünk egy pillantást az eszköz adatlapjára, tudjuk milyen elemi és összetett komponenseket kínál
- A modulszintű, funkcionális leírásra koncentrálunk, a részletek kidolgozását a tervezőrendszerre hagyjuk
 - DE ellenőrizzük a megvalósítás fontos paramétereit

Technológiai áttekintés

- **Digitális eszközök típusai**

Egyszerű PLD eszközök

- Egyszerű struktúra, egyszerű használat
- Kétszintű kombinációs logika + regiszter
- Domináns elrendezés: mintermek összege
- Általános formában

$$F^k = \sum m_i$$

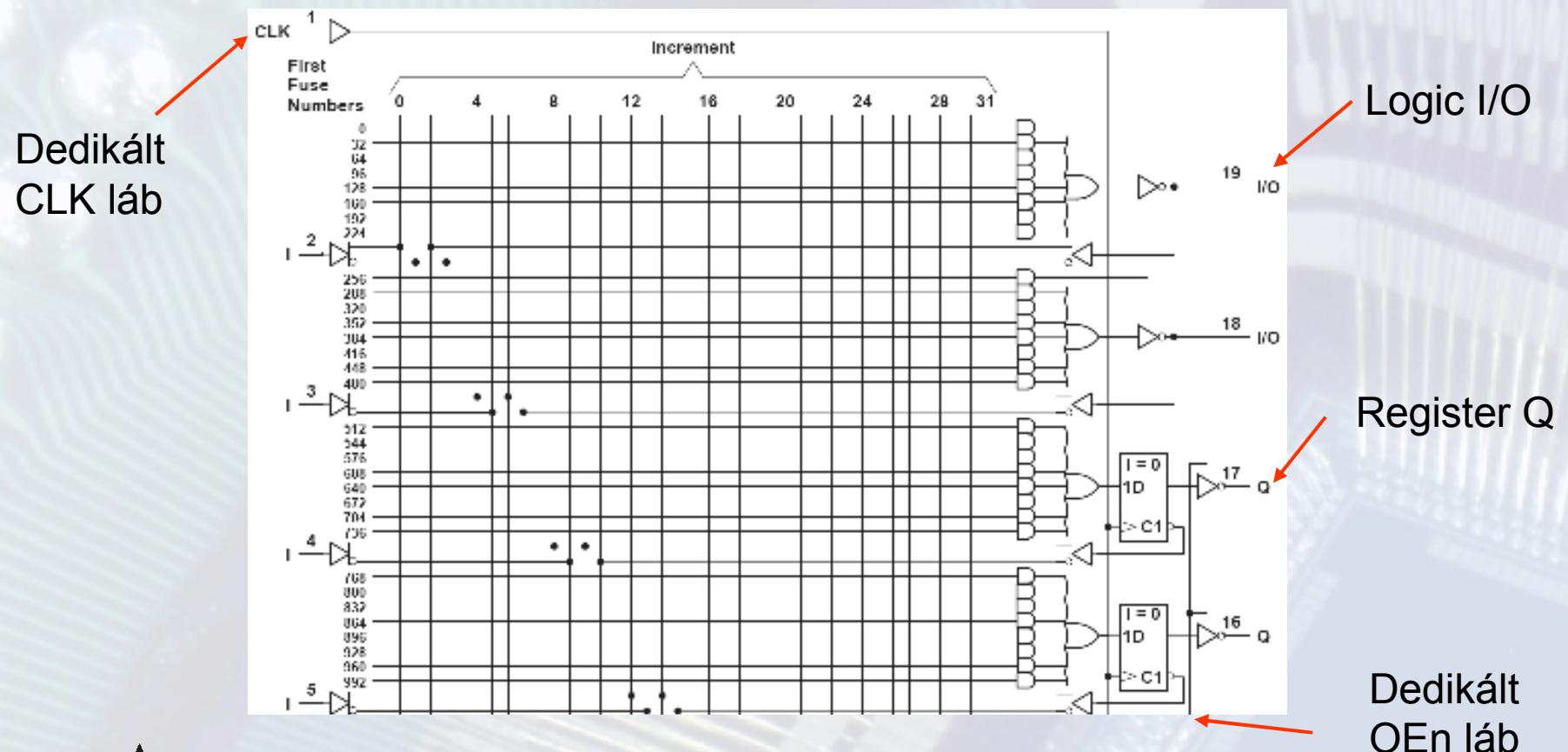
- Például 4 változóra egy egyszerű kifejezés

$$F^4 = AB + ACD + BC$$

- Minimális szemantikus távolság
 - Specifikáció → megvalósítás

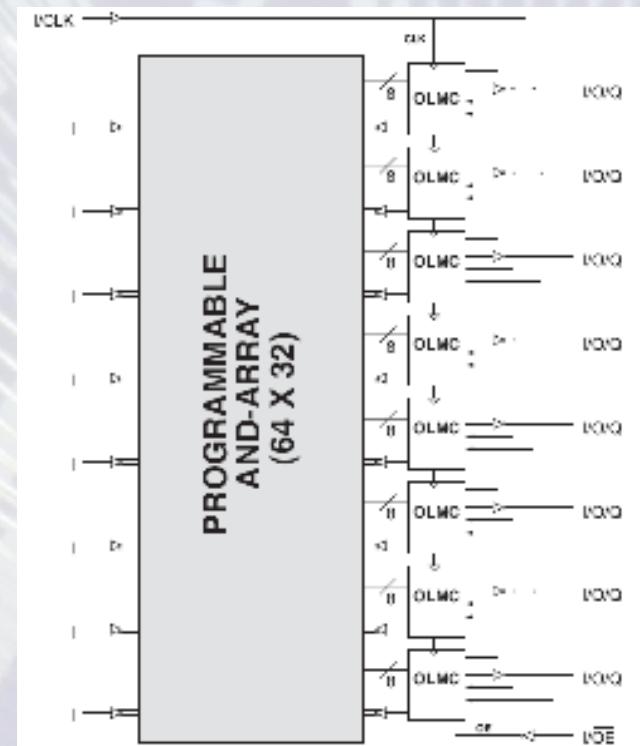
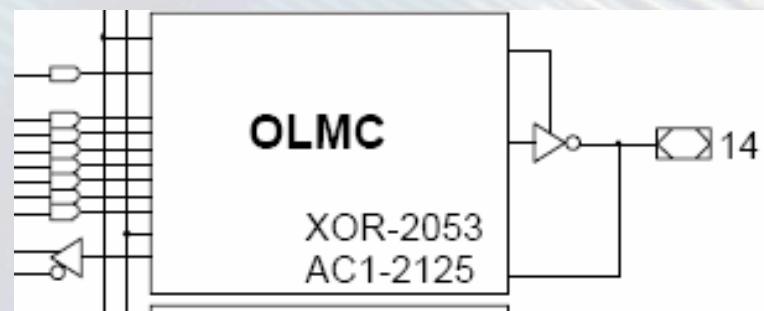
Egyszerű PLD eszközök

- PAL áramkörök felépítése (részlet PAL16xx)

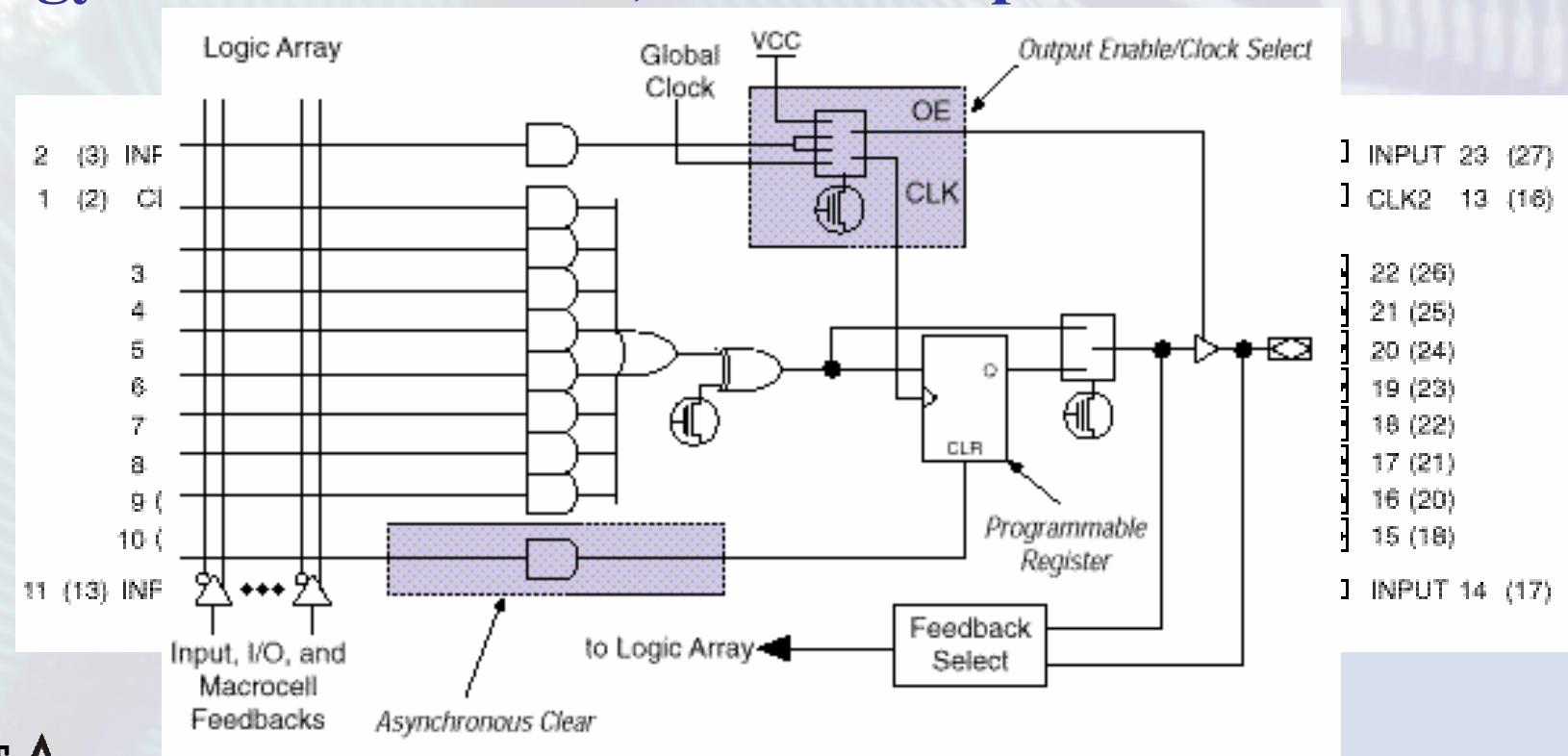
Egyszerű PLD eszközök

- PAL, PLA → Programozható logika
- GAL → Programozható architektúra
 - Kimeneti makrocella
 - Logika
 - Regiszter
 - Ponált/negált

Egyszerű PLD eszközök

- Altera EP sorozat → Valóban univerzális PLD
- Szimmetrikus felépítés, minden láb I/O, kivéve...
- Egyszerű makrocella, az összes opcionál

Tervezési szempontok

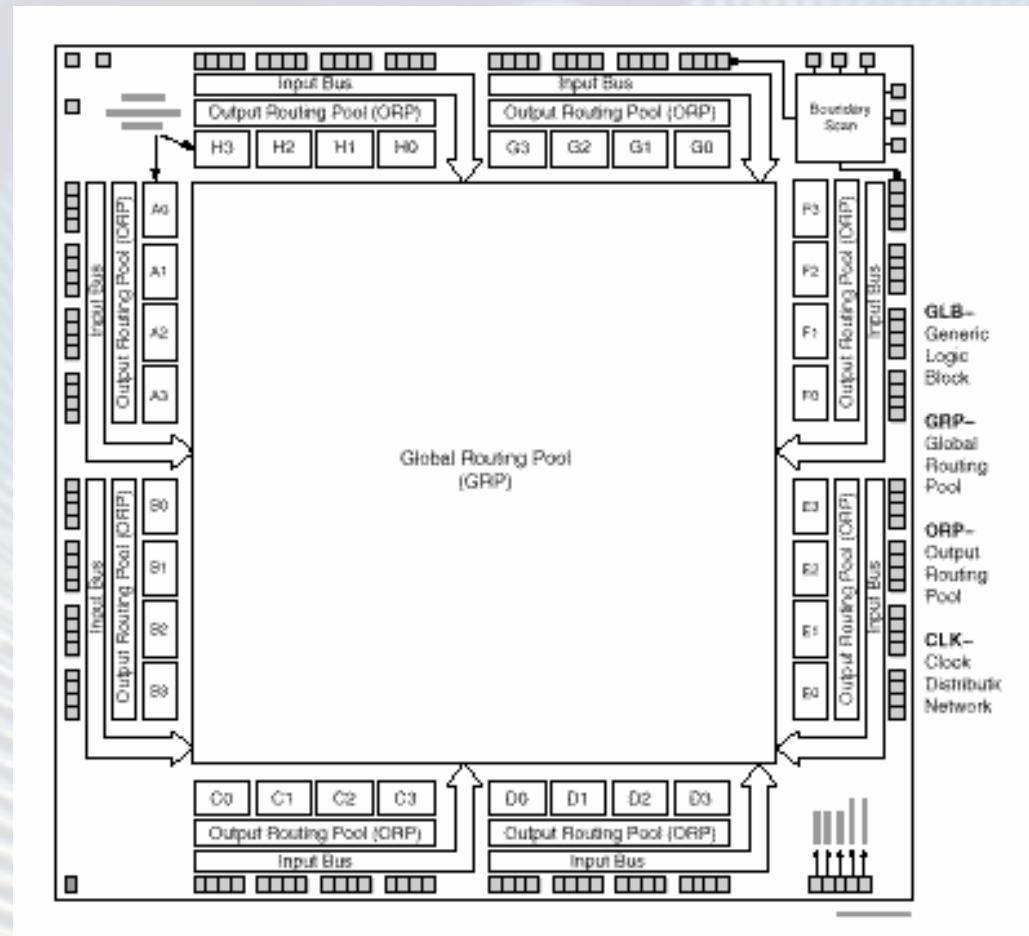
- Komplexitás becslés (lábszám, logika, sebesség)
- Terv előkészítés egyszerű leírónyelven (PALSM, ABEL, CUPL, AHDL)
- Fordítás, feldolgozás
- Szimuláció, tesztvektorok (logikai egyenletekre!)
- Optimalizálás, leképezés
- Szimuláció eszközmodell alapján (nincs időzítés!)
- JEDEC fájl generálás és programozás

Komplex programozható eszközök

- **80-as évek közepén**
 - Felhasználói igények
 - nagyobb logikai és interfész kapacitás
 - Technológiai lehetőségek
 - Integráltság növelhető
- **Két megközelítés**
 - Programozhatóság → Komplexitás CPLD
 - Komplexitás → Programozhatóság FPGA

Programozhatóság → Komplexitás

- CPLD/MEGAPAL eszközök
- A meglévő struktúra skálázása
- Egyszerű megoldás
- Blokkos felépítés
- Egyszintű/kétszintű huzalozás
- Determinisztikus időzítés

CPLD eszközök

- **Komplexitás felépítésből adódóan korlátozott**
 - Maximum 512 makrocella
 - 512 FF
 - Maximum ~200 I/O láb
 - BGA 256, PQ208
- **Kiváló időzítések**
 - Garantált I → O kombinációs 4 -7 ns
 - 100 – 200 MHz működési frekvencia
 - Könnyű tervezés (ma már HDL alapon)

CPLD eszközök

- **Kiváló kiegészítő/illesztő logika**
 - Kis tokozás
 - Flexibilis I/O kiosztás
 - I/O lábak függetlenítése, többszörös VIO
 - Sokszor 5V toleráns
 - Működés közbeni csatlakoztathatóság
- **Kedvező fogyasztás**
 - Igazi CMOS, minimális statikus áram
 - Órajel felező/duplázó
 - Bemenetek leválaszthatóak, kimenet tart

CPLD eszközök (spec)

- **Technológia**
 - Flash vagy EEPROM
 - Áramkörön belüli programozhatóság
- **Fontosabb gyártók**
 - Altera
 - Lattice
 - Xilinx
- **Megjegyzés:**
 - Altera MAXII
 - Valójában nem CPLD, hanem egyszerűsített FPGA struktúra kétszintű huzalozással
 - Belső flash a konfiguráció tárolásához, SRAM logikai cellákkal

Komplexitás → Programozhatóság

- **Hagyományos technológia**
 - Felhasználói igények figyelembevétele
 - MPGA Maszk Programozott áramkör
- **Moore törvény hatása a PLD piacon**
 - Tranzisztor ára, elérhetősége folyamatosan csökken
 - Redundancia, áramköri költség növelhető
- **Piacra jutási idő jelentősége nő**
 - Prototípus, kis sorozat, induló termék
 - „Time to Market”

FPGA

- **Field Programmable Gate Array**
 - 1984 Xilinx megalapítása
 - Ross Freeman feltaláló
 - Bernie Vonderschmitt „fabless company idea”
 - Jim Barnett csendestárs??
- **1985 XC2064**
 - 64 logikai cella
 - LUT + DFF
 - ~50 I/O
 - 5V, 50MHz „toggle rate”

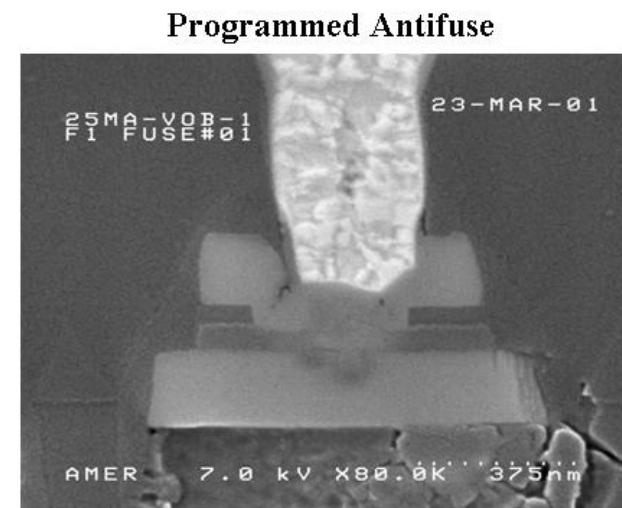

FPGA technológiák

- **Felhasználó általi programozhatóság**
 - Egyszer, nem javíthatóan (max. inkrementális jav.)
 - Többször, de csak törlés után
 - minden induláskor
 - Automatikusan master módban, vagy külső vezérlés alatt, slave módban
 - Működés közben
 - Teljes konfiguráció átkapcsolása (indulási + egyéb)
 - Részleges, dinamikus átkonfigurálás

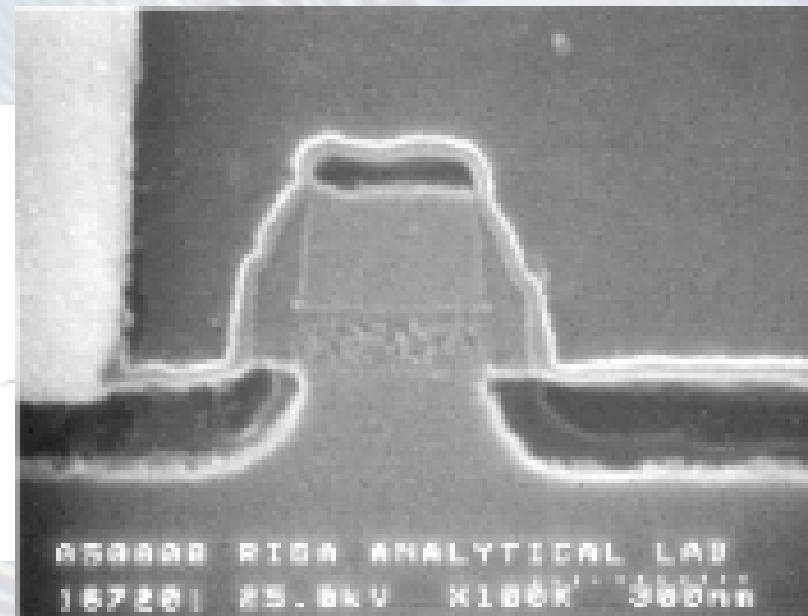
OTP FPGA

- Egyszer programozható eszközök
- A konfigurációs elem neve : antifuse
- Információ: Fizikai állapot változtatása
- Előnyök:
 - Kis méret
 - R_{OFF} , r_{ON} , C
 - Biztonságos
 - Kiolvasás
 - Változás
- Actel, Quicklogic

Flash FPGA

- Sokszor programozható, törlés után
- Programozás, törlés beépítve is lehetséges
- Flash cella felépítése (Actel ProASIC)
- Információ: töltés
- Előny:
 - Állandó
 - Módosítható
 - Biztonságos
- Actel

SRAM FPGA

- A „hagyományos” FPGA megvalósítási elv
- A legáltalánosabb CMOS technológia
- minden információ memória cellákban
 - Beolvasandó, betöltendő
- Előny:
 - Bármikor átprogramozható
 - Olcsó technológia
 - Mindig a legjobb felbontás
- Konfiguráció módosulhat
 - Kozmikus sugárzás
 - SEU, egyedi változás

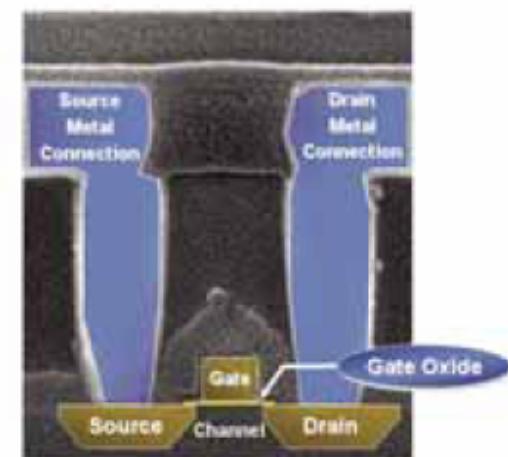
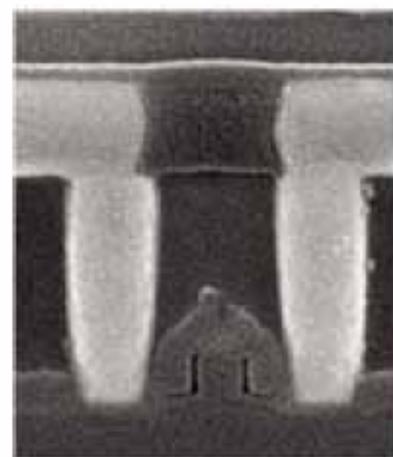

Figure 3a, 3b – Middle oxide thickness Virtex-4 transistor used in triple-oxide process and with highlighted portions of the transistors

Értékelés technológia alapján

- **Technológia alapján**
 - Elérhető komplexitásban az SRAM verhetetlen
 - Altera Stratix4 40nm 680k LE
 - Xilinx Virtex5 65nm 330k LE
 - Sebességben az SRAM jobb
 - Blokkok 300 - 400MHz, rendszer 200 – 250 MHz
 - Tokozás, lábszám, interfészek SRAM
 - > 1000 – 2000 láb BGA tokok
 - Speciális interfészek SERDES, DDR, LVDS,

Más paraméterek

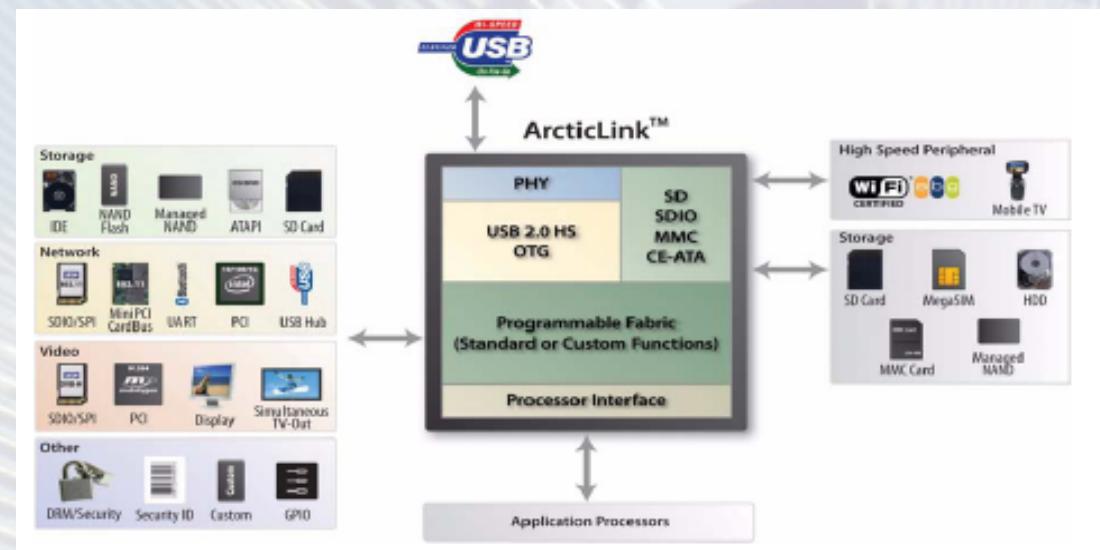
- **Fogyasztás**
 - SRAM kritikus, relatíve nagy nyugalmi áram
 - Sok tranzisztor, sokszor x fA statikus áram
 - Megoldás:
 - Globális: különböző tranzisztor geometriák (Xilinx)
 - Tartományonkénti belső feszültség csökkentés (Altera)
 - Bekapcsolási induló áram lökés

Kis fogyasztású alkalmazások

- Az antifuse vagy flash technológiájú eszközök használhatók
 - Hordozható eszközök (PDA, MP3, Mobil telefon)
 - Intelligens szenzor elemek
 - Kamerák, képalkotók
- Actel IGLOO
 - Flash programozhatóság,
 - minimális fogyasztás

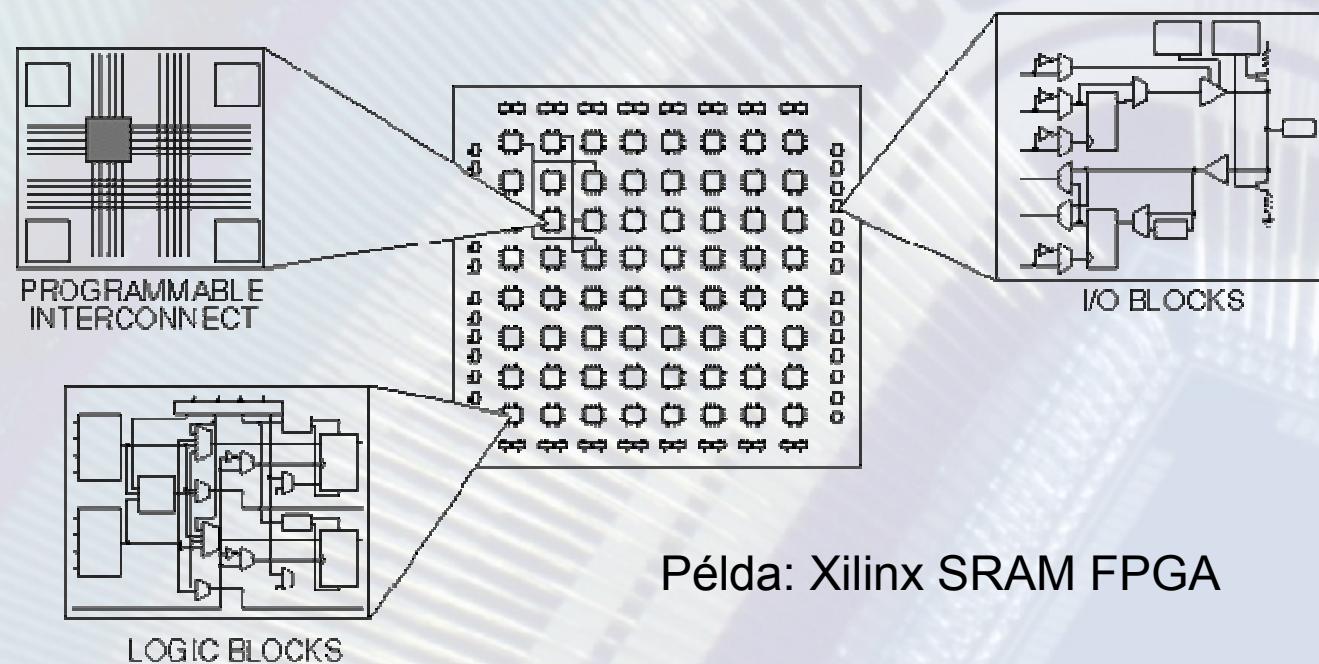
QuickLogic CSSP

- **PolarPro, ArcticLink**
 - Antifuse alapú eszközök
 - Lényegében ASIC helyettesítő alkalmazásokra
- **Customer Specific Standard Product**
 - Sok szabványos periféria, jó könyvtár
 - Egyedi blokkok
 - Kis méret
 - Interfészek

FPGA felépítése

- Egyszerű felépítés (felhasználói oldalról nézve)
 - Általános célú logikai elemek
 - Programozható huzalozás
 - Kivezetések

FPGA felépítése

- A valódi komplexitás részben rejte van
- Két réteg logika
- Konfiguráció beléptetése
- Visszaolvasás

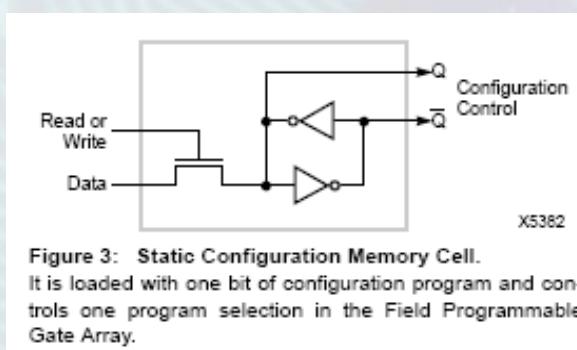
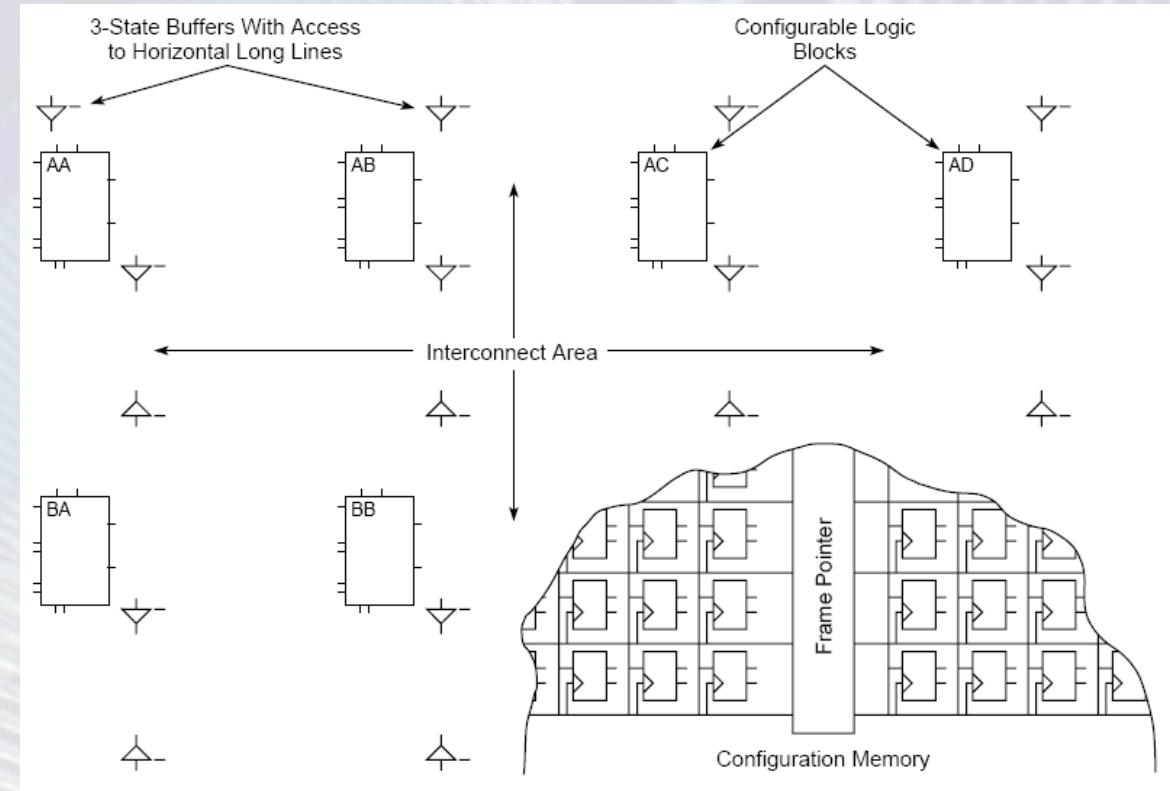

Figure 3: Static Configuration Memory Cell.
It is loaded with one bit of configuration program and controls one program selection in the Field Programmable Gate Array.

Példa: Xilinx SRAM FPGA

Általános tulajdonságok

- Logikai cella alapkötetelménye: univerzális elem
- Granularitás szerint széles skála

Finom

1T

NAND2

MUX4

LUT4

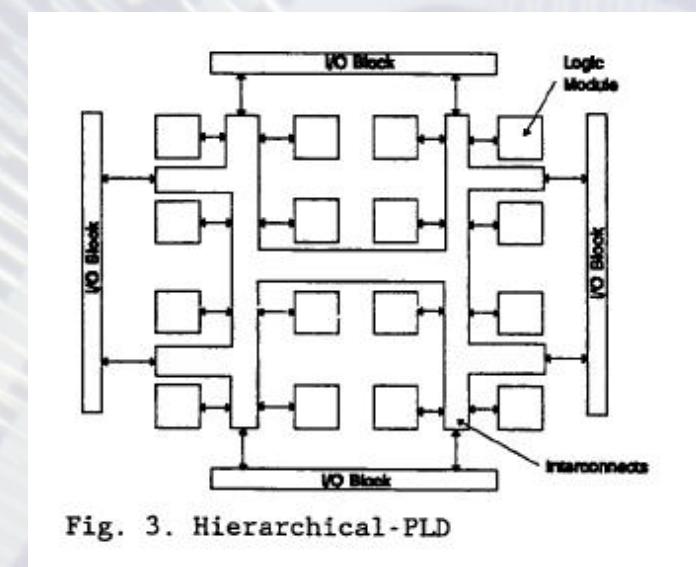
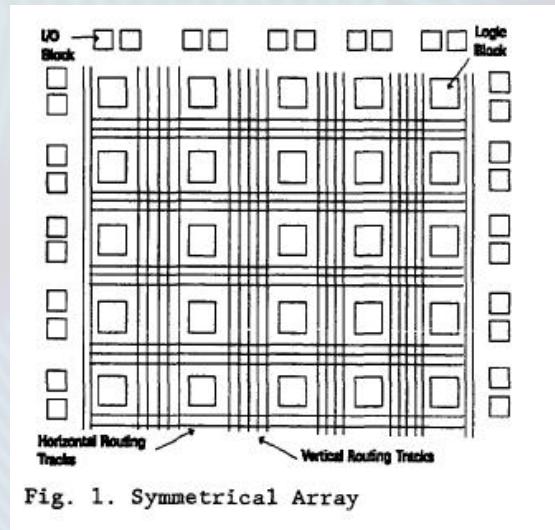
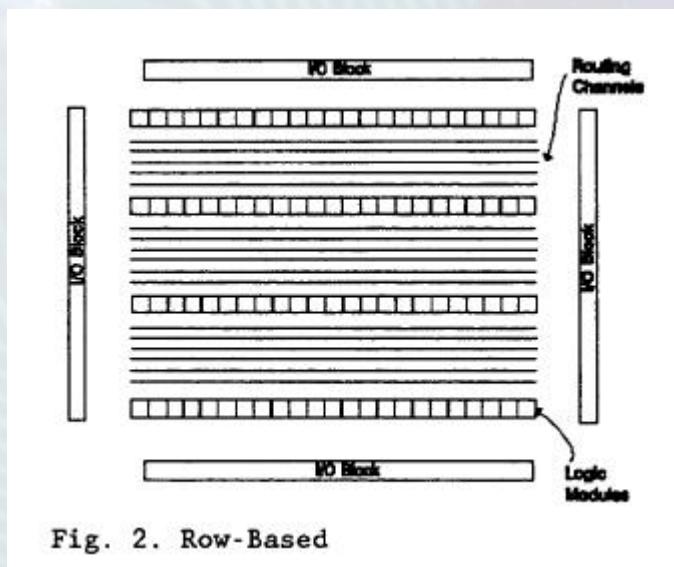
Durva

$\frac{1}{2}$ GAL

- Típusok felépítés szerint
 - Egyszintű, „sea of gates”
 - Csatorna
 - Szimmetrikus /Manhattan
 - Hierarchikus

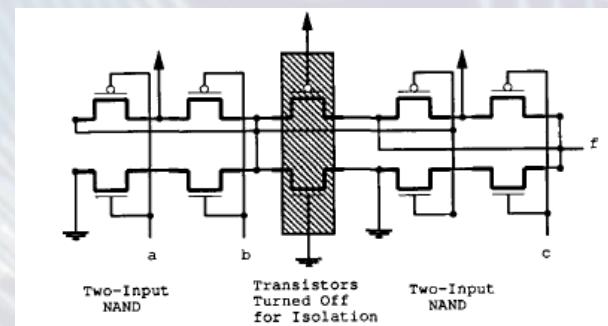
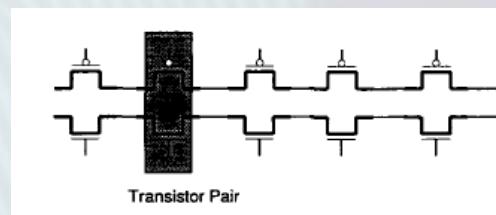
Felépítés szerinti osztályozás

- Szimmetrikus
- Csatorna típusú
- Hierarchikus

Logikai cella példák

- 1T finomságú konfigurálás

- Minimális redundancia
- Rengeteg kapcsolóelem
- Kihalt típus, csak példa

Logikai cella példák

- NAND2 logikai cella alapú, finom garnularitás
- Lokális kapcsolatok, nincs külön huzalozás
- Nincs globális órajel

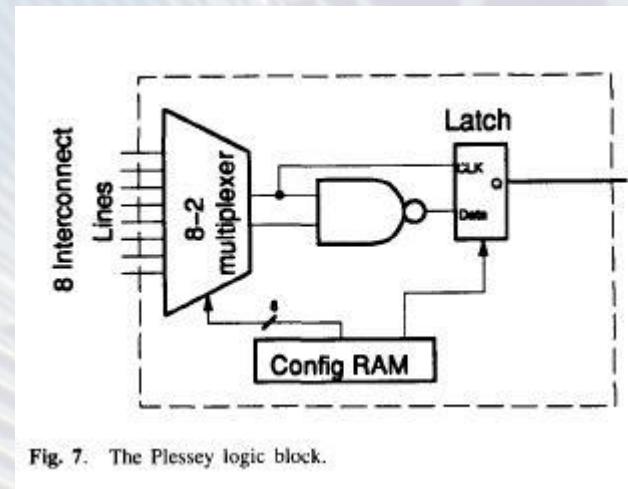
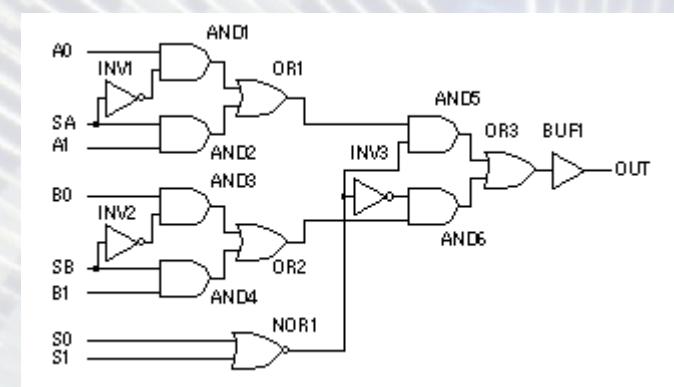
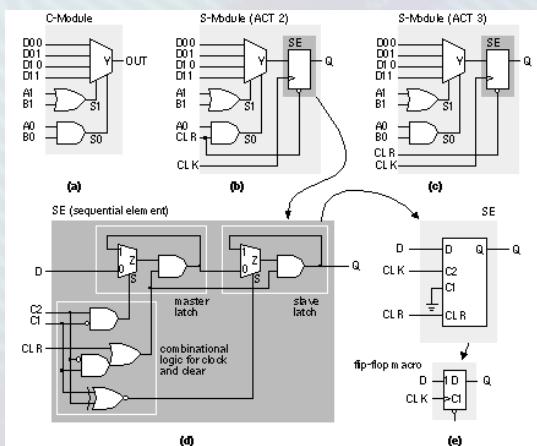
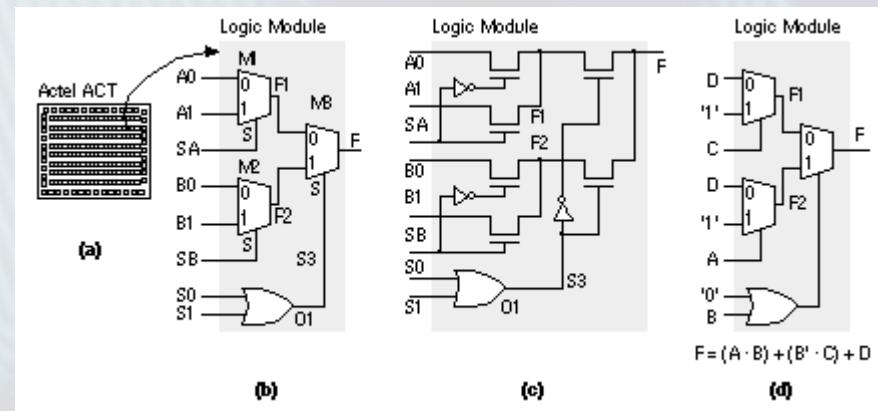

Fig. 7. The Plessey logic block.

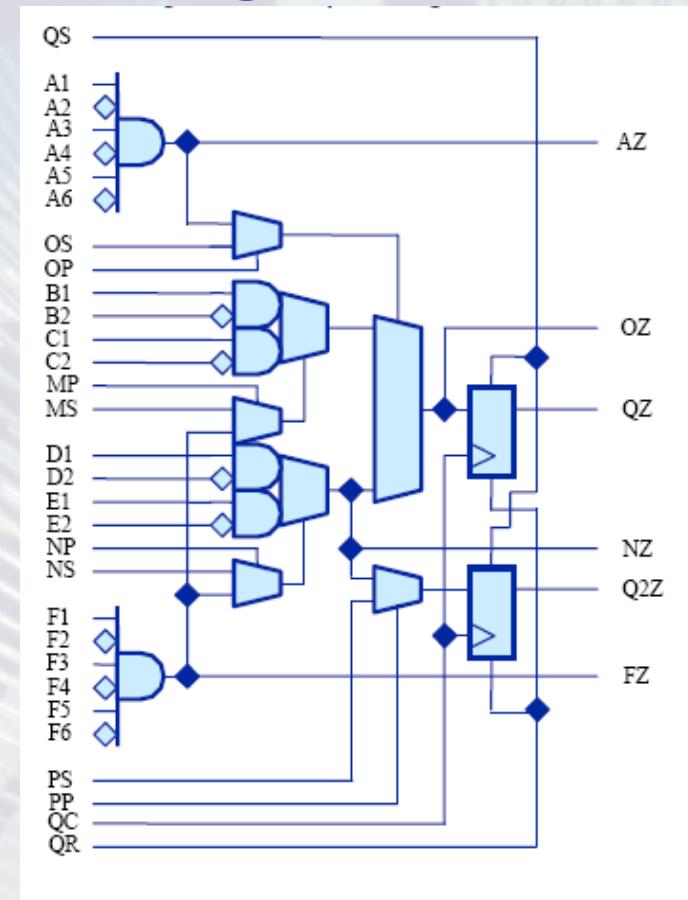
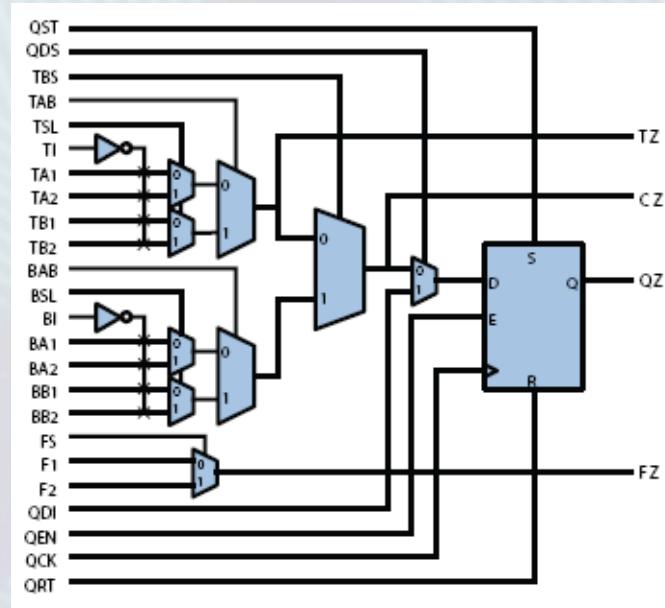
Logikai cella példák

- Közepes granularitású, MUX4 alapú cella
- Actel ACT1, ACT2, ACT3

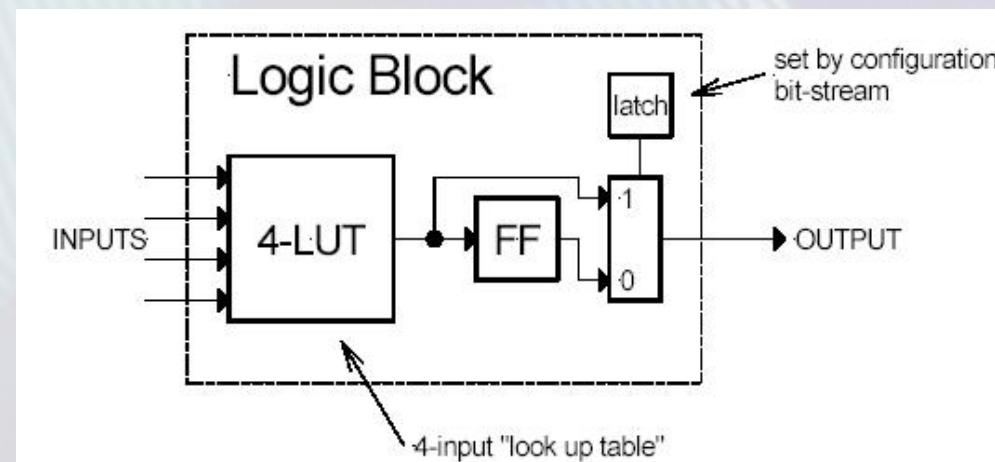
Logikai cella példák

- QuickLogic ProASIC, Eclipse, PolarPRO
- MUX alapú ViaLink antifuse konfiguráció
- Sok bemenet
- Több kimenet

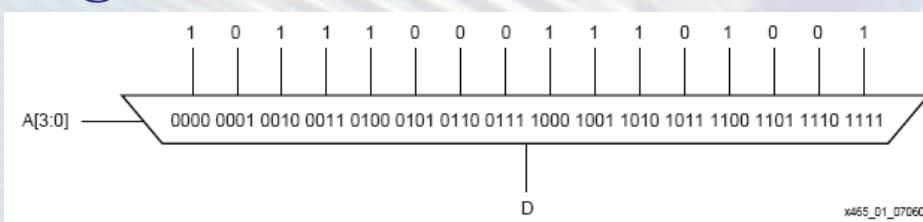

Logikai cella példák

- Közepes granularitású SRAM LUT cellák
- LUT = Look Up Table = memória
- 4 változó tetszőleges függvénye, táblázat a konfigurációból

- A LUT4 tekinthető egy MUX16-nak is, a konfigurációs program által rögzített adatbemenetekkel

Logikai cella problémák

- Örökös gond a marketing
- Hogyan lehet eladni az eszközöket?
- Mire jó a beépített/rendelkezésre álló erőforrás?
- Feladat komplexitása VLSI terminológiában
 - KAPUSZÁM
- ASIC gyártási költség méret ~ kapuszám arányos
- FPGA költség gyártási költség igen
- Vevő költsége mivel arányos ?
- Innováció → EQVIVALENS KAPUSZÁM

Logikai cella problémák

- **EQVIVALENS KAPUSZÁM**
- **Jelent-e valamit?**
 - Valószínűleg
- **A tipikus problémákra jó**
 - A mi problémánk tipikus?
- **ASIC:**
 - a kapuszám arányos a logika komplexitással
- **FPGA**
 - A teljes terv hogyan képezhető le a cellákra?

Logikai cella problémák

- **CrossPoint 1T cella költségarányos, bár túl sok kapcsoló**
- **Plessey NAND2 cella költségarányos, de elveszik huzalozásra**
- **Nagyobb granularitás**
 - 1 db inverter = 1 logikai modul
 - 1 db MUX4 = 1 logikai modul (Actel, QuickLogic)
 - Tetszőleges 4 bemenetű logika = 1 LUT (Xilinx, Altera)
- **Optimum nincs, csak kompromisszum**
- **Hogyan számoljuk a beépített egyéb apróságokat?**
 - Pl. JTAG tesztelési logikát
 - Hasznos, ha kell, lényegtelen, ha nem
 - Az ASIC esetén ki kell fizetni a rá eső kapuk árát!!!!!!

Logikai cella problémák

- **SRAM technológia**
 - Kezdetben volt a CLB Configurable Logic Block
 - XC2000 1 LUT + 1FF
- **Megjelent a LE/LC elnevezés Logic Element/Logic Cell**
 - Ez maradhatna a legjobb referencia 1 LUT + 1FF
- **Kialakult a Slice 2 LUT + 2FF**
 - Mivel ma 1 CLB tartalmaz 2 db jobb és 2 db baloldali slice-ot (ezek nem teljesen azonosak), ezért a CLB kb. 8 LE komplexitású, 2x2x2, plusz a beépített

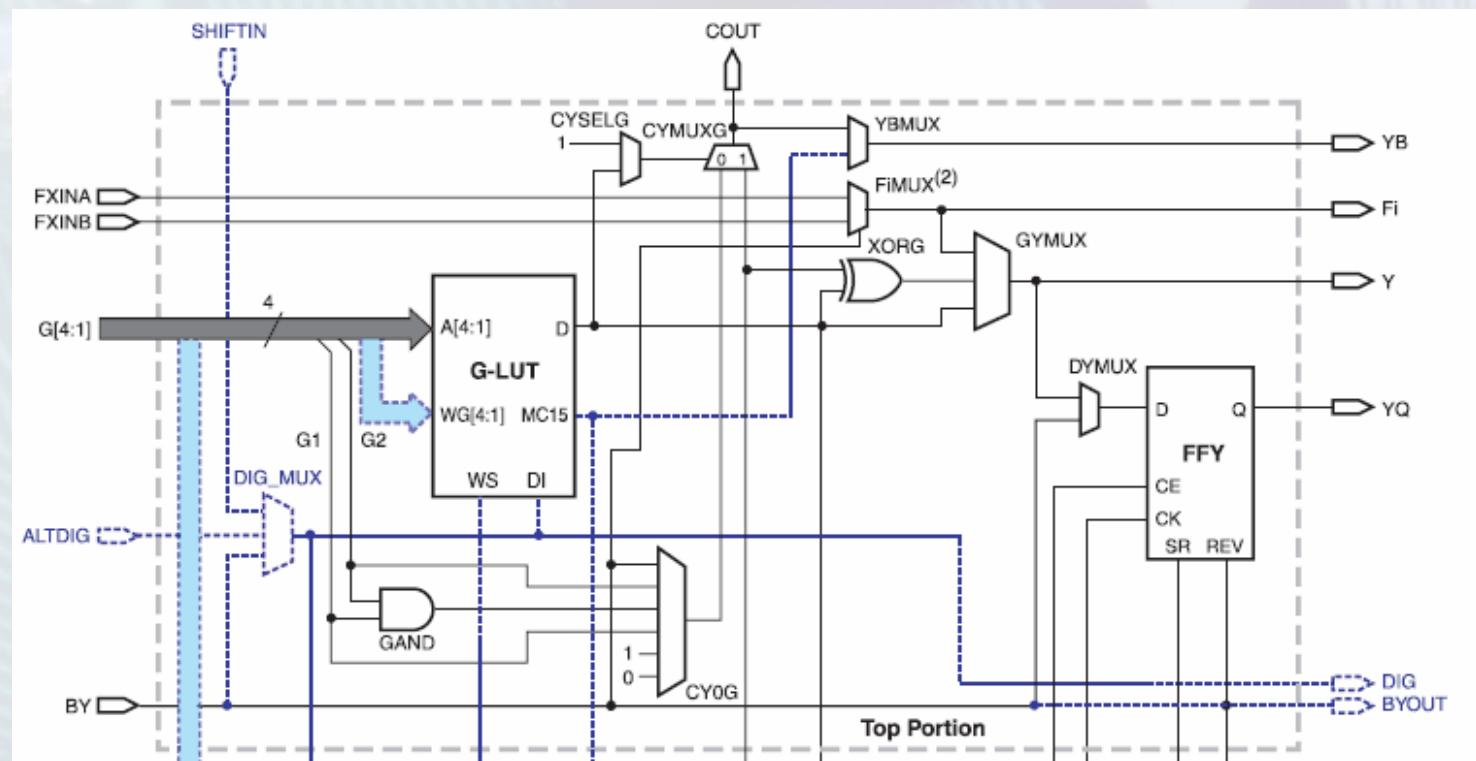
Device	System Gates	Equivalent Logic Cells	CLB Array (One CLB = Four Slices)				Distributed RAM bits ⁽¹⁾	Block RAM bits ⁽¹⁾	Dedicated Multipliers	DCMs	Maximum User I/O	Maximum Differential I/O Pairs
			Rows	Columns	Total CLBs	Total Slices						
XC3S100E	100K	2,160	22	16	240	960	15K	72K	4	2	108	40
XC3S250E	250K	5,508	34	26	612	2,448	38K	216K	12	4	172	68
XC3S500E	500K	10,476	46	34	1,164	4,656	73K	360K	20	4	232	92
XC3S1200E	1200K	19,512	60	46	2,168	8,672	136K	504K	28	8	304	124
XC3S1600E	1600K	33,192	76	58	3,688	14,752	231K	648K	36	8	376	156

Logika cella felépítése

- **Összegzés**
 - A cella felépítés alapjaiban egyszerű
 - Tartalmaz persze sok kiegészítést
 - Belső kapuk, erőforrások
 - Lokális kapcsolatokhoz
 - Független LUT / FF használathoz
 - Speciális logikákhoz
 - Sok bemenetű dekóder
 - Sok bemenetű multiplexer
 - Aritmetikai kiegészítés

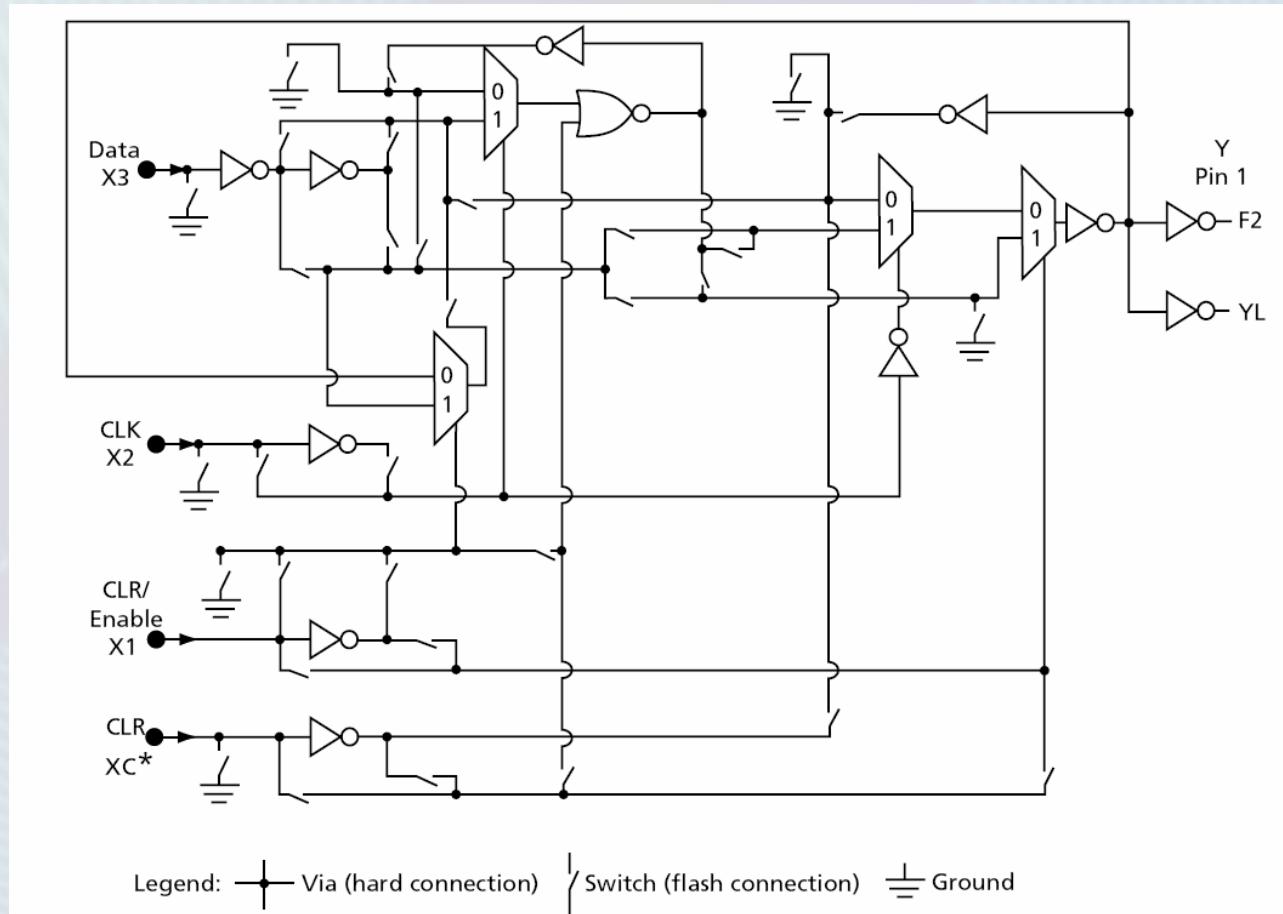
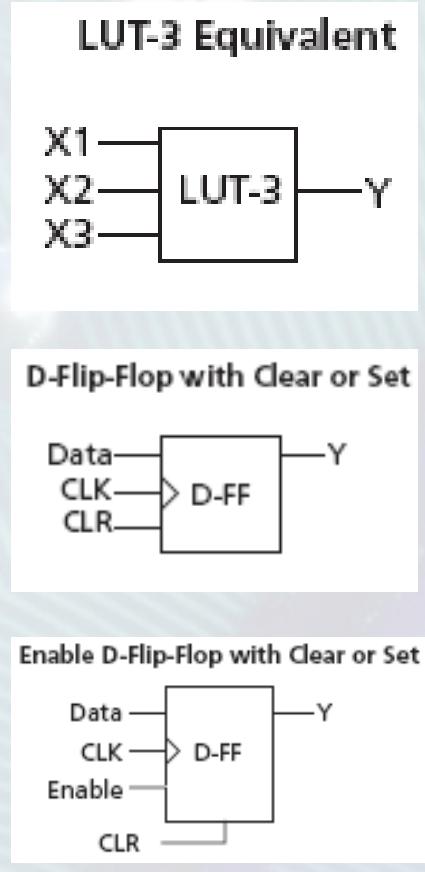
Logikai cella felépítése

- Xilinx XC3S250E SliceM felső Logikai Cella

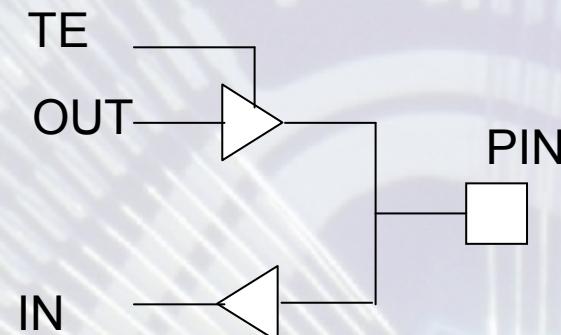
Logikai cella felépítése

- Actel IGLOO, flash alapú VersaTile cellája

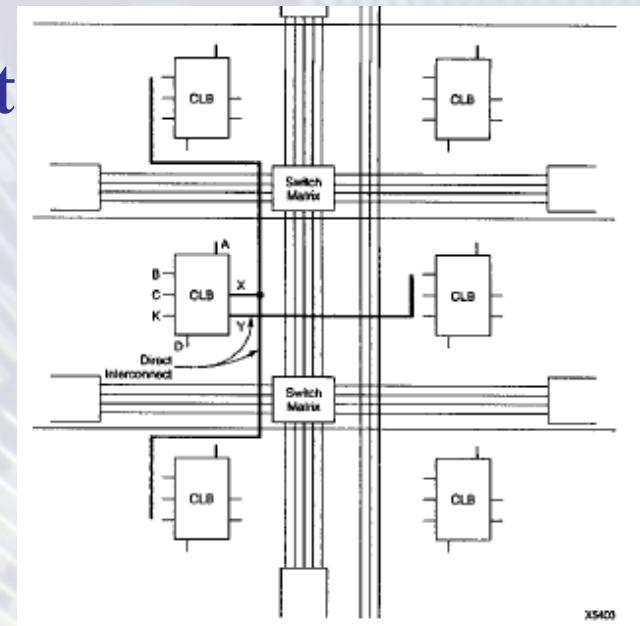
I/O funkciók

- Alapvetően minden felhasználói láb I/O, tehát lehet kimenet, bemenet
- Nem használt lábak fix értéken
- Gyakran többfunkciós lábak
 - Konfiguráció
 - Normál használat
- A valódi I/O blokkok sokkal bonyolultabbak
 - Beleszámítanak az ekvivalens kapu/rendszer kapu leltárba

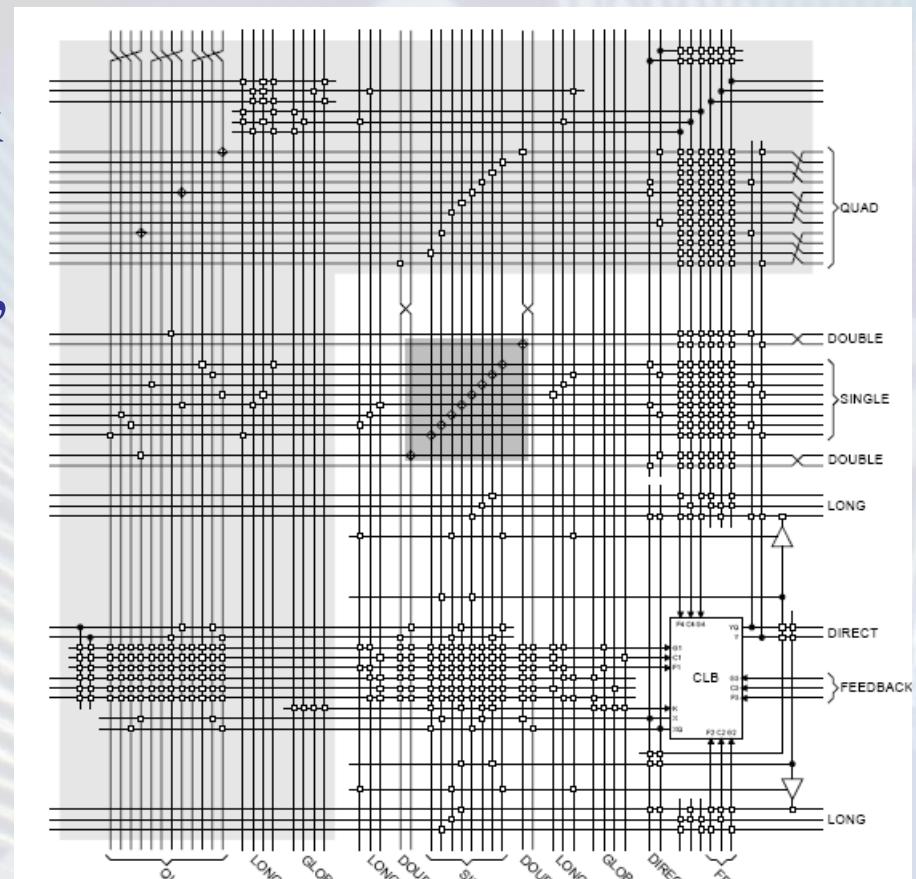
Huzalozás

- Többnyire hierarchikus
- Mindig van szomszédos kapcsolat
 - Esetleg 2 vagy 4 sugarú
- Lehetnek ún. hosszú vonalak
 - Teljes csip felületen
 - vagy régiónként
- Vannak globális hálózatok
 - Elengedhetetlen az órajel terjesztéshez
 - Van a globális RESET kialakításához

Huzalozás fontossága

- A terv minőségét döntően befolyásolja
- Időzítések a huzalozási szintek számának buknak el
- A LUT késleltetés elfogadható, de komplex funkció több LUT összekapcsolását igényli
- Elérhető rendszer sebesség lecsökken
- Speciális elrendezések a minőség javítására

Megoldás

- Az időzítés a LUT méret módosításával teljesíthető
- 6 bemenetű LUT, 4x nagyobb cella méret
 - Altera ALM Adaptive Logic Module
 - Xilinx CLB Configurable Logic Block
- Diagonálisan szimmetrikus lokális kapcsolatok
- Kevesebb huzalozási szegmens → jobb időzítés
- A felhasználó megtévesztése érdekében:
 - 1 CLB = 2 Slice, ami tartalmaz
 - 4 db 64 bites LUT + 4 FF

Összefoglalás

- Komplex rendszerek tervezéséhez különböző eszközeink vannak, ezek egyike az FPGA
- Közepes, vagy kis sorozatoknál nem gazdaságos egyedi ASIC fejlesztése (idő, pénz, munka)
- FPGA-k rugalmasan alkalmazhatók, gyors tervezés, megvalósítás, módosíthatóság,
- Egyedi előnyök, alkalmazásfüggő specialitások
 - Nagy komplexitás
 - Nagy sebesség
 - Kis fogyasztás

NEM EGYSZERRE!